

[Ernst Schmidt]

samfundet kan vedblive at bestå som en aktiv del af samfundet.

Dertil kommer, at Danmark i den nuværende situation har brug for at udnytte alle muligheder.

På baggrund af de debatter, der har været i folketinget om industri, erhvervsliv og beskæftigelse, er fremsættelsen af dette forslag en naturlig følge.

Der henvises i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget.

H. C. Hansen (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser.

(Lovforslag nr. L 185).

Jeg skal i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Overtagelse af særforsorgsundervisningen).

(Lovforslag nr. L 186).

Forslag til lov om specialundervisning for voksne.

(Lovforslag nr. L 187).

Forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m. v. (Kompenserende specialundervisning).

(Lovforslag nr. L 188).

Lovforslagene er et led i den samlede lovgivning om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg til amtskommuner og kommuner og den samtidige overførsel til undervisningsministeriets område af undervisningen inden for særforsorgen.

Den 1. januar 1980 ophæves de særlige bestemmelser om undervisning af svært handicappede, som hidtil har været indeholdt i særforsorgslovgivningen, med den virkning, at svært handicappede børn bliver omfattet af reglerne i folkeskoleloven. Med forslaget til lov om ændring af lov om folkeskolen tilsigter man at skabe de nødvendige forudsætninger for, at opgaven kan løses inden for folkeskolens rammer.

Forslaget, der på væsentlige punkter er udarbejdet på grundlag af forhandlinger med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark, indebærer, at ansvaret for specialundervisning af svært handicappede elever pålægges amtskommunerne, der efter skole- og udbygningsplaner, som godkendes af undervisningsministeren, skal sørge for undervisningen af disse elever. Det er imidlertid hensigten, at de tidligere særforsorgselever i videst muligt omfang skal undervises i kommunale skoler efter overenskomst mellem amtskommunen og vedkommende kommune, og udbygningsplanerne må derfor udformes således, at de fremmer dette mål. I en overgangsperiode fra 1. januar 1980, og indtil godkendte udbygningsplaner vil kunne iværksættes den 1. juli 1981, vil de hidtidige særforsorgsskoler dog blive videreført af amtskommunerne, og lærerpersonalet opretholder i denne periode deres ansættelse i staten.

De tidligere særforsorgselever vil blive omfattet af den almindelige 9-årige undervisningspligt, men det pålægges ved forslaget kommuner og amtskommuner at tilbyde specialpædagogisk bistand til børn, som endnu ikke har påbegyndt skolegangen, og som har behov herfor. Der åbnes endvidere mulighed for, at kommuner og amtskommuner kan tilbyde svært handicappede elever undervisning i 11 år. Endelig foreslås der en udvidet adgang til at fravige folkeskoleloven ved fastsættelsen af bestemmelser om specialundervisning.

Ved forslaget til lov om specialundervisning for voksne pålægges det amtskommunerne samt Københavns og Frederiksberg kommuner at sørge for, at voksne med fysiske eller psykiske handicap kan få undervisning, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap (kompenserende specialundervisning). I tilknytning hertil kan der etableres hensyntagende specialundervisning. Amtskommunerne og de to nævnte kommuner skal således i overensstemmelse med de generelle principper for udlægningen overtage og videreføre særforsorgens hidtidige undervisning på dette område. De vil kunne opfylde forpligtelsen til at sørge for denne undervisning ved at træffe aftale med staten, kommuner, private eller andre amtskommuner herom.

[Undervisningsministeren]

Herudover indebærer lovforslaget, at amtskommunerne overtager de forpligtelser med hensyn til finansiering m. v. af kompenserede specialundervisning for voksne etableret af f. eks. oplysningsforbund, der hidtil har påhvilet kommunerne og staten i henhold til lov om fritidsundervisning m. v. Der fremsættes derfor også forslag til de fornødne konsekvensændringer af lov om fritidsundervisning m. v.

For at sikre en ligestilling for deltagerne imellem undervisning etableret af amtskommunerne og undervisning etableret på privat initiativ foreslås det endvidere, at amtskommunerne fremtidig afholder udgifterne til læremidler, befordring og indskrivningsgebyrer, der efter de gældende regler i lov om fritidsundervisning m. v. påhviler deltagerne.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til forslagene og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslagene til velvillig behandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v.

(Lovforslag nr. L 189).

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand med flere love. (Særforborgens udlægning m.v.).

(Lovforslag nr. L 190).

Disse lovforslag, som hermed fremsættes, udgør sammen med de af undervisningsministeren fremsatte forslag om ændringer af lovgivningen inden for undervisningsministeriets område som følge af særforborgens udlægning sidste led i den reformlovgivning, der er et resultat af socialreformkommissionens arbejde.

Senest under behandlingen af bistandslovforslaget var særforborgens fremtidige placering genstand for overvejelser i folketingets socialudvalg, som i sin afsluttende udvalgsbetænkning over dette forslag gav udtryk for, at det ville være ønskeligt, at en decentralisering af den samlede særforborg kunne ske, så vidt muligt 1. april 1978.

Jeg nedsatte derfor i oktober 1975 et udvalg om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg med repræsentation for bl. a. De samvirkende Invalideorganisati-

oner og de kommunale organisationer. Udvalget fik til opgave at udarbejde indstilling om den fremtidige arbejdsdeling mellem kommunerne, amtskommunerne og staten for så vidt angår den fremtidige bistand til særforborgens klienter. Resultatet af dette udvalgsarbejde var en enig indstilling om, at særforborgen ophæves som begreb samtidig med, at de bestående institutioner stort set uændrede overføres til amtskommuner og kommuner, der pålægges ansvaret for videreførelsen af foranstaltningerne for særforborgens klienter.

Efter indstilling fra dette udvalg nedsatte jeg herefter et gennemførelsesudvalg, hvor også både invalideorganisationerne og de kommunale organisationer er repræsenteret. Gennemførelsesudvalget har til opgave at behandle udkast til lovbestemmelser om særforborgens udlægning og at bistå med og følge forberedelserne til den del af udlægningen, der lokalt forestås af regionale gennemførelsesudvalg.

De lovforslag, som nu fremsættes, bygger på de forhandlinger, der i gennemførelsesudvalget har været ført om en løsning, som de i udvalget repræsenterede organisationer har kunnet give tilslutning til.

Jeg har også drøftet udlægningen med repræsentanter for samtlige brugerorganisationer, der har udvist en positiv indstilling over for udlægningen, og jeg har i videst muligt omfang efterkommet de fremsatte ønsker.

Inden jeg går nærmere ind på lovforslagene, vil jeg gerne pege på to hovedhensyn, der har været afgørende for udformningen, dels hensynet til at fremme normaliseringen og integrationen af det nuværende særforborgsklientel – et mål, som forborgen længe har tilstræbt, og som et administrativt opbygget »båsesystem« ikke bør lægge hindringer i vejen for – og dels hensynet til at sikre, at de omlægninger, der sker, hverken i en overgangsperiode eller på længere sigt medfører forringelser af det eksisterende serviceniveau.

Normalisering og integration søges i lovforslagene fremmet gennem ophævelsen af begrebet særforborg; i lovforslagene sondres der således ikke mellem forskellige særforborgsgrupper, men de hjælpeforanstaltninger, som eksisterer inden for særforborgen i dag – i form af behandling, undervisning, oplæring, beskæftigelse og særlig bistand og pleje – indpasses i den lovgivning og hos de myn-